

Compilatie

van de 'concilie'-gesprekken met Werk- en Participantengroepen in de Vereniging Ekklesia Leiden (VEL) juni-september 2023.

De opdracht

Het bestuur vraagt In de instructie aan de kerngroep de opdracht als geloofsgemeenschap opnieuw in beeld te brengen én te onderzoeken met wie we willen samenwerken om die opdracht uit te voeren.

De gesprekken zijn aangekondigd als 'agenderend' voor de Brede Beraden (met een knipoog 'concilie' genoemd) van oktober en december 2023. Daarbij is de vraag aan de orde welke onderwerpen we willen bespreken en welke beslissingen daarover we willen nemen om vast te stellen in welke richting de Ekklesia Leiden zich in de komende jaren wil ontwikkelen en.... wat ieder bereid is daaraan bij te dragen.

De compilatie

In deze compilatie van de gesprekken komen de vaker genoemde onderwerpen aan bod.

Voortbestaan

1. In verscheidene groepen wordt - door individuen - getwijfeld aan de mogelijkheden van de Ekklesia om met nieuw elan voort te bestaan. 'Afslankopties' moeten we in overweging nemen. Tegelijkertijd is voor de meesten de Ekklesia al decennia een baken en een houvast en wordt in dezelfde groepen uitgesproken wel te willen proberen nieuw elan te zoeken en zich te laten inspireren, maar met inachtneming van leeftijdsgebonden (fysieke) beperkingen.

Gemeenschap

2. De basis van onze gemeenschap is de oecumene. In vieringen en liturgie, in lezingen en gespreksgroepen én in verschillende missionaire- en diaconale activiteiten komt dat tot uitdrukking. Maar eenieder voelt zich vrij eigen accenten te kiezen. Keuzevrijheid blijkt een belangrijk begrip in de Ekklesia. *"U bent van harte uitgenodigd deel te nemen, maar laat niemand zich verplicht voelen"*
3. Onze gemeenschap evenwel, zo klinkt nadrukkelijk in de groepen, moeten we beter onderhouden door onderling transparant - en meer - te communiceren. Zeker ook door minder gesloten en dus toegankelijker te zijn .
4. Regelmatig klinkt de wens de Ekklesia als gemeenschap meer in te vullen.
5. Zo zouden we ook meer en beter moeten communiceren met de maatschappij, die vaak wantrouwend staat tegenover kerken ('zieltjes winnen'). In dit verband wordt meer aandacht voor beeldvorming en PR, ook in (digitale) media, genoemd.

Vieringen, liturgie en muziek

6. De wekelijkse vieringen op zondag blijken voor velen een belangrijke rol te spelen als bron van spirituele inspiratie, reflectie en gemeenschap-vieren. Muziek en zang spelen daarin een belangrijke rol, hoewel een enkeling daar minder aan hecht. Er is in beperkte kring gesprek over de invulling (Oosterhuis en meer...) en er wordt gevraagd om een open gesprek en meer communicatie hierover. Ook uitbreiding of inkrimping van het aantal en van soorten vieringen is genoemd als gespreksonderwerp. De deelname van de Schola wordt hoog gewaardeerd en als kenmerkend voor de vieringen gezien en ervaren. 'Liederen zijn belangrijker dan de ruimte' wordt genoemd bij een afweging.
7. Over liturgische vernieuwing bestaan verschillende opvattingen. Enerzijds voelt men zich thuis bij de vertrouwde liturgische onderdelen, anderzijds nodigt bijvoorbeeld de 'groene theologie' of samenwerking met andere kerkgenootschappen en de behoefte aan meer 'actie en informatie' uit tot verandering. Daarvoor staan meerderen wel open of roepen daartoe (dringend soms) op. In enkele groepen klonk de wens ons katholieke geluid wat meer ruimte te geven.
Er wordt gevraagd onze dagelijkse zorgen over maatschappij en wereld als uitgangspunt te nemen, die vanuit de Bijbel te verdiepen en vervolgens te vertalen in 'doen'.
8. Er is geopperd zoals in het verleden meer samen in willekeurige voorbereidingsgroepjes diensten voor te bereiden en participantengroepen vaker te betrekken bij de keuze van thema's in het kader van 'meer weten wat anderen doen' en zodoende de onderlinge betrokkenheid te vergroten. Zie ook de opmerkingen over 'actie en informatie'.

Geloven en doen

9. Op de vraag 'Waarom zijn wij als Ekklesia op aarde?' komt geregeld naar voren dat we zijn ontstaan als actiegemeenschap. Typerend is dat 'actie en informatie' geregeld veel tijd in beslag nam in de vieringen, in tegenstelling tot nu. In de manifestatie van onze waarden in kerk en maatschappij is het accent verschoven naar onze Ekklesia als gemeenschap. In verscheidene groepen kwam de vraag om die onbalans tussen het verticale- en het horizontale te heroverwegen en te herstellen. Japke van Malde zei het zo: "... *We zijn een gemeenschap die de innerlijke mens kan voeden en de doener op pad stuurt, die zich niet in zichzelf opsluit maar zicht naar buiten keert...*" (slot van haar overweging op 11 juli 2023, naar aanleiding van psalm 1. Zie website Ekklesia Leiden). Zo werd ook Karin van den Broeke aangehaald, 'Geloven moet je doen'. Kortom in verscheidene groepen klonk de behoefte aan meer actie in meerdere opzichten.

Doen en geloven

10. Individuele leden van de Ekklesia ondersteunen veelvuldig, met name financieel, diaconale projecten. Ook als individuele vrijwilliger nemen we deel aan projecten als 'de Groentedeler', de Taalgroep en die van de Bakkerij, maar we nemen minder deel als collectief. Deze initiatieven neigen tot verzelfstandiging en gaan los van de Ekklesia functioneren. Is 'ons spreken' dan nog up to date?

Samenwerking

11. Het onderwerp 'alleen verder of samen-werken met en open staan voor andere kerkgenootschappen' roept diverse reacties op. Het wordt gezien als bestaansvoorwaarde voor een toekomst van de Ekklesia. Ook als instrument van inspiratie voor nieuw elan. Samenwerking met niet-kerkelijke organisaties wordt daarbij niet uitgesloten. Al heel lang dragen individuele leden van de Ekklesia, a titre personnel, bij aan organisaties en projecten. Kunnen we dat ook als collectief, incidenteel of structureel, vanuit onze eigen inspiratie? (tijdelijke) Samenwerking op projectbasis is als een passende variant genoemd.
12. Remonstranten, Doopsgezinden, de Leidse Binnenstads Gemeente, de oecumenische Regenboog in de Merenwijk worden meerdere malen genoemd. De andere kerkgenootschappen worden geconfronteerd met deels dezelfde krimp-verschijnselen als de Ekklesia. Er wordt gevraagd om onderzoek naar mogelijkheden tot samenwerking bij de aanpak van deze problemen.

Participantengroepen

13. Het bestaan van de participantengroepen wordt genoemd als kenmerkend voor de Ekklesia Leiden. Bovendien functioneren de groepen veelal zelfstandig. Zij vormen kleine gemeenschappen van leden die, zo benoemen zij zelf expliciet, onderling zowel spiritueel als sociaal en pastoraal elkaar inspireren en ondersteunen. Zij hopen dat nog geruime tijd te kunnen volhouden.
14. Geregeld klinkt in de gesprekken de wens om contact en communicatie tussen de participantengroepen te organiseren. Men weet weinig van elkaars doen en laten maar is daar wel benieuwd naar. Om te bewerkstelligen dat we elkaar meer informeren en ontmoeten, zijn naast de jaarverslagen 'weekberichten' en 'meer doen met 'koffie-thee en limonade' na de dienst', enkele van de suggesties. Er was bijvoorbeeld in het verleden een participantenplatform.

Pastoraat

15. Door de stijging van de gemiddelde leeftijd van de leden van de Ekklesia Leiden ontstaat een groter beroep op pastorale begeleiding. Participantengroepen nemen steeds vaker een pastorale rol op zich. Op pastores wordt meer en meer een beroep gedaan. Door de toenemende druk is er behoefte aan nieuw beleid op dit punt.

Kinderen en Studenten

16. De vraag of wij als Ekklesia in staat en bereid zijn meer kinderen aan ons te binden wordt omgedraaid: zijn wij bereid ons aan de kinderen (en hun toekomst) te binden. Sommigen menen dat wij daartoe niet (meer) in staat zijn, anderen roepen juist op tot actie en samenwerking met andere kerkgenootschappen.
17. In bijna alle groepen wordt het loslaten van de band met de studenten betreurd. Enkelen zien geen heil in herstel van de relatie, meerderen vragen de relatie met het studenten pastoraat opnieuw te bezien en te herstellen. "Wat doen jullie, hoe kunnen jullie ons

inspireren en wat kunnen wij voor jullie betekenen” wordt daarbij als nieuwe invalshoek genoemd. Met onze oorsprong, de academie, willen we de band onderhouden.

Het gebouw

18. Wij maken als vaste bewoners gebruik van twee gebouwen: Rapenburg 100 en de Hooglandse kerk. De Lokhorstkerk gebruiken we als repetitieruimte voor de Schola. Een gebouw bevat voor velen herinneringen, zo blijkt, waardoor men er aan gehecht raakt. In de gesprekken geldt dat voor de Hooglandse kerk met name. De ‘kathedraal van het licht’ heeft ook emotionele waarde. Toch klinkt ook bereidheid ‘te verhuizen’ in de afweging over het voortbestaan van de Ekklesia. Rap 100 roept weinig emoties op, hoewel voor velen het ook waardevolle herinneringen herbergt. Maar voor de taalgroep en het studentenpastoraat heeft Rap 100 nu een belangrijke functie.
19. Voor oudere leden is de bereikbaarheid van een gebouw van groot belang. Met openbaar vervoer of per auto.

Oproep tot meedoen

20. Diverse suggesties worden gedaan om de betrokkenheid van zoveel mogelijk leden bij dit ‘concilieproces’ te betrekken. Vraag ‘de bezoekersgroep’ naar hun ervaringen. Kijk nog eens naar het ‘taartpunten model’; vraag leden op te zoeken wie zij zijn kwijtgeraakt. Overval mensen niet met een telefoontje. Actualiseer de ledenlijst.
